

ZARZĄDZENIE NR...4.16
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia ...6...kwiecień... 2016 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Żółwiowe Błota”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. z 2015 r. Dz. U. poz. 1651 z późn. zm.)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota”, zwanego dalej „rezerwatem”.

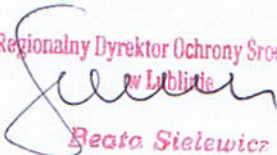
§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Sielewicz

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

L.p.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Niszczenie lęgów żółwia błotnego przez lisy i inne drapieżniki	<p>Zabezpieczenie lęgowisk żółwia</p> <p>Ułatwienie nowo wyklutym żółwiom pokonania drogi do najbliższych zbiorników wodnych</p> <p>Ograniczenie liczebności populacji lisa</p>
2.	Nadmierne zacienienie miejsc lęgowych żółwia błotnego	Poprawa warunków świetlnych na lęgowiskach
3.	Nadmierny odpływ wody z obszaru rezerwatu, powodujący obniżanie się poziomu wód gruntowych oraz lustra wody w jeziorach, co stwarza niebezpieczeństwo zanikania cennych zbiorowisk bagiennych i pogarszania się warunków bytowania cennych gatunków roślin i zwierząt, w tym żółwia błotnego	Ograniczenie odpływu wody z terenu rezerwatu poprzez zwiększenie możliwości retencyjnych w rezerwacie

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Sielewicz

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

L. p.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Zabezpieczanie gniazd żółwia błotnego metalowymi siatkami oraz ich maskowanie	W zależności od potrzeb - wszystkie lub wybrane gniazda	Nadleśnictwo: Sobibór Obręb: Dubeczno Leśnictwo: Dekowina oddz. 253d i 254a, 254d, 254f
	Jesienna kontrola lęgów oraz przenoszenie wykłutych żółwi do cieków i zbiorników wodnych	Wszystkie zabezpieczone gniazda	Nadleśnictwo: Sobibór Obręb Dubeczno Leśnictwo: Dekowina oddz. 253d i 254a, 254d, 254f
	Odstrzał redukcyjny lisa	W zależności od potrzeb	Obszar całego rezerwatu
2.	Mechaniczne usuwanie drzew i krzewów na lęgowiskach. Wywiezienie pozyskanej biomasy poza obszar rezerwatu	Do 1,0 ha	Nadleśnictwo: Sobibór Obręb Dubeczno Leśnictwo: Dekowina oddz. 253d i 254a, 254d, 254f
3.	Remont grobli	W zależności od potrzeb	Nadleśnictwo: Sobibór Obręb Dubeczno Leśnictwo: Dekowina oddz. 240, 253, 254, 255

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Beata Sielewicz

UZASADNIENIE

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie zadań ochronnych wynika z art. 22 ust. 2, pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. z 2015 r. Dz. U. poz. 1651 z późn. zm.) zgodnie, z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Żółwiowe Błota” o powierzchni 734,41 ha został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 17 listopada 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski z 1988 r. Nr 32, poz. 293). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie najliczniejszego w kraju stanowiska lęgowego żółwia błotnego oraz wielu chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, a także wielu rzadkich i zagrożonych zespołów i gatunków roślin.

Żółw błotny (*Emys orbicularis*) jest gatunkiem objętym ochroną ścisłą preferującym niewielkie, zarastające i płytkie zbiorniki wód stojących lub wolno płynące ciekły o szybko nagrzewającej się wodzie, starorzecza, śródlądne bagna, olsy, ekstensywnie użytkowane stawy. Natomiast na miejsca lęgowe wybierają lekkie, piaszczyste gleby porośnięte murawą napiaskową. Zagrożenia dla tego gatunku stanowią: osuszanie terenów podmokłych, regulacje rzek, zanieczyszczenie wód, coraz gęstsza sieć drogowa i związany z nią wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego, a także zalesianie tzw. nieużytków będących lęgowiskami żółwia. Do czynników naturalnych mających wpływ na liczebność żółwia błotnego zaliczamy: zarastanie lęgowisk, niekorzystne warunki klimatyczne oraz presję drapieżników niszczących gniazda - młode żółwie często padają ofiarą lisów, borsuków, jenotów, kruków, czapli.

W chwili obecnej, w rezerwacie lisy i inne gatunki drapieżne powodują duże straty w lęgach żółwia błotnego. W związku z powyższym konieczne jest przeprowadzenie zabiegów ochronnych gniazd żółwi błotnych. Zabiegi te prowadzone będą wiosną – w okresie składania jaj przez żółwie i jesienią – w okresie wylęgu młodych. Etap wiosenny będzie polegał na obserwacji lęgowisk, wyszukiwaniu na nich samic żółwia błotnego, obserwacji samic składających jaja (z odległości zapewniającej spokój samicy) oraz zabezpieczeniu gniazd po złożeniu jaj. Gniazda będą zabezpieczane metalową siatką, którą zakotwicza się w gruncie szpilami, a następnie maskuje się gniazdo bardzo cienką warstwą igliwia, liści lub piasku. Etap jesienny będzie polegał na kontroli siatek zabezpieczających gniazda, obserwacji i zdejmowaniu osłon tuż przed wylęgiem oraz ewentualnym przenoszeniu młodych żółwi z lęgowisk do zbiorników wodnych w celu zmniejszenia strat na tym etapie rozwoju.

Ze względu na dużą presję lisa, pomimo zabezpieczania gniazd żółwia, często ulegają one zniszczeniu. W związku z powyższym w celu zachowania najliczniejszego w kraju stanowiska lęgowego żółwia błotnego zachodzi potrzeba redukcji liczebności lisa poprzez dokonanie odstrzału redukcyjnego lisa.

W chwili obecnej, w rezerwacie doszło do pogorszenia warunków bytowania żółwi w skutek zarastania lęgowisk roślinnością drzewiastą i krzewiastą oraz nadmiernego odpływu wody z obszaru rezerwatu.

Zarastanie łągowisk żółwia błotnego roślinnością drzewiastą i krzewiastą powoduje ograniczenie insolacji. W związku z powyższym konieczna jest poprawa warunków świetlnych łągowisk poprzez usunięcie drzew i krzewów ocieniających miejsca łągowe żółwi. W rezerwacie „Żółwiowe Błota” obniża się poziom wody gruntowej oraz poziom lustra wody w jeziorach. W konsekwencji pogarszają się warunki bytowania żółwia błotnego oraz wielu innych cennych gatunków roślin i zwierząt. Zjawisko to sprzyja procesowi sukcesji i stwarza niebezpieczeństwo zanikania zbiorowisk bagiennych. Dla zachowania unikalnych zbiorowisk bagiennych, bardzo wrażliwych na wahania poziomu wód, konieczne jest podejmowanie działań utrzymujących stały poziom wód na terenie rezerwatu. W związku z powyższym zaplanowano remont zniszczonej grobli.

Wykonanie zaplanowanych zabiegów przyczyni się do utrzymania właściwego stanu ochrony przyrody rezerwatu „Żółwiowe Błota” i jednocześnie obszaru Natura 2000 Lasy Sobiborskie PLH060043 poprzez stworzenie optymalnych warunków do rozwoju populacji żółwia błotnego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Beata Stelwicz